

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijkse praktijk schrijven drie dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven Anthony De Schrijver, Piet De Meuter en René Bemers maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventiemaatregelen.

Verontreinigde sonde bron van vroege kalverdiarree

Clostridiuminfectie

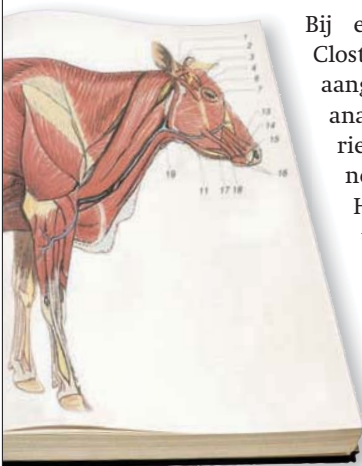
Een veehouder uit onze praktijk kreeg enige tijd terug af te rekenen met diarree onder de kalveren. Deze veehouder probeert alles rondom diergezondheid op zijn bedrijf tot in de puntjes goed te doen. Zo wordt de biestinhoud bijvoorbeeld standaard getest en gecontroleerd met behulp van een refractometer. De noodzakelijke hoeveelheid biest wordt ook binnen zes uur aan de pasgeboren kalveren verstrekt. De helft van de vleeskalveren drinkt daarbij vlot genoeg om alle biest zelf op te drinken. Bij een deel van de vleeskalveren – die niet zo vlot de eerste biestmelk opnemen – wordt de sonde gebruikt om toch tijdig voldoende biest in het kalf te krijgen.

Vorig jaar was door een overbezetting en bijgevolg hogere infectiedruk af en toe sprake van een *E. coli*-diarree. Dit keer werd ik gevraagd voor twee kalveren die in de loop van de nacht waren geboren. Ze hadden biest gekregen met behulp van de sonde, maar reageerden tegen de avond minder alert. Vanwege ernstige diarree had de veehouder mijn hulp gevraagd. De kalveren kregen vervolgens een klassieke therapie tegen diarree met onder meer een pijnstiller en een corrigerend infuus.

Enkele uren later waren de kalveren toch onverwacht doodgegaan. Ik besloot daarop de kalveren voor autopsie in te sturen. Het onderzoek bracht een anaërobe clostridiuminfectie in de slokdarm aan het licht. Verontreiniging van de kop van de sonde was wellicht de oorzaak dat de kalveren zo vroeg kregen af te rekenen met een clostridiuminfectie.

De encyclopedie **clostridium**

Bij een clostridiuminfectie wordt *Clostridium perfringens* het vaakst aangetroffen. Clostridium is een anaërobe, sporenvormende bacterie die een grote variatie aan toxines of gifstoffen vormt.

Het ziektebeeld bij een clostridiuminfectie is een plotse dood. Soms zijn er korte, klinische voortekenen, zoals kolieken en diarree, en gaan de kalveren snel over in een shocktoestand. Een behandeling met antibiotica, zelfs zeer snel toegediend, komt

meestal te laat. Vaccinatie van jonge kalveren is mogelijk, maar reken toch met een verloop van veertien dagen voordat immuniteit intreedt. Vaccinatie van drachtige koeien in de tweede helft van de dracht is ook mogelijk, maar de (passieve) bescherming via de biestmelk kent een wisselend succes.

Omdat de slagingskans van de behandeling laag is, is het belangrijk om preventief te werken. In dit geval was de sonde de oorzaak van de infectie. De kop van de sonde is met de melkresten als ideale voedingsbodem een typische plaats waar de bacterie zich ongestoord kan vermeerderen. Om problemen met clostridium tegen te gaan, moet een sonde na gebruik grondig worden gereinigd, worden gesteriliseerd in kokend water en tot slot met waterstofperoxide worden nagespoeld om het geheel te ontsmetten.